

Владимир Колев

Възнесението на
Расколников

И така става понекога, брато... Това е положението! Момчето даде фира не защото беше глупаво. Почти с акъла си беше, само с помътняване от време на време. Верно че беше наркоман, ама всеки си има трески за делане. Просто нема късмет, опита се да демонстрира съвест. Скъп кеф за мътно време...

От три месеца съм на самостоятелна практика. До тогава работех с Феро по френска техника – „Ситроен“, „Пежо“, „Рено“. Бехме си намерили един гараж в китно крайстолично селце – ако ползвам израз от пасторален разказ. Там транжирахме стоката. После я прехвърляхме на няколко магазина за резервни части втора употреба. На консигнация, с нисък процент комисионна. Търсеха ни хората, бизнесът вървеше. Феро сгафи, когато посегна на колата на един от народно избраните. Ако е да щипнеш некой арабин – нема проблем. И полицаите не си дават чак толкова зор, и екземплярите от братската нация не вдигат много пара – знаят, че слънцето не винаги изгрева от изток. Ама тая с народния се закучи още от самото начало. Нали го знаеш Лимончето, то обикновено се оправя с алармите и добре пипа момчето. Ама на ... технически прогрес. Оказа се, че на бонбона са му боднали аларма, с която даже Лимончето не може да излезе на глава. И като се развресця машинката. Викам: „Братлета, бегане му е майката!“ Ама не! Лимончето вика: „Ей сега че млъкне!“ и продължи да пипоти. Млъкна, ама не веднага, а баучи още минута-две. А онзи тарикат, народният, вместо да търчи на двора, вдига джигесема и звъни в конака. За късмет, една патрулка да се окаже наблизо. Усетих накъде върви работата и се изхлузих в съседния двор. А Феро и Лимончето ги гепиха, докато палят колата.

Да е за некой друг, щеше да им се размине с едно преспиване в районното. Ама нашият човек се оказа не обикновен народен, а много народен. Приклешиха ги и до сега търкат гащи в следственото. За някакъв червен бонбон-„Ситроен“.

Те затова ми се наложи да мина на самостоятелна практика. Аз си имам квалификация и по една основна урбанистична специалност – тараш на апартаменти. Преди две седмици си набелезвам една кооперация. И започвам с анализа. Вляза, без да си давам зор, обикалям етажите. От едното обикаляне нагоре-надолу що информация се набира... Да речем – домашния любимец, болонката. В половината апартаменти има болонки. Непретенциозна твар, а се брои за куче и лае, щом застанеш пред вратата. Ама лае по един начин, когато с него има човек, а по друг – когато е само. Днес тук нема човек по това време. Утре пак нема по същото време. Да видим кой е човекът? И защо липсва? И така

нататък...

Тогава налетех на тоя, рошавия. Дето го кръстих Расколников. Докато още учех занаята, попаднах за няколко месеца в Академията. Сериозно заведение, хората ходят с униформа – раирана. Влизаш един, излизаш друг. Само дете ти писва от наука, ама понекога нема как... Намериха се добри хора, открехнаха ме на това-онова и заформихме престоя само като командировка. Та, докато бех там, един ден ме пратиха да оправя някакви рафтове в библиотеката. Руснаците имат един такъв писател – Достоевски. Бех се зарекъл да прочета нещо от него, щото бех чул, че го изучавали в американските университети. Имаше една книга за некакъв идиот – не те будалкам, така се казва книгата. Ама липсваше от библиотеката, друг идиот я четял от три месеца. И тогава си взех „Престъпление и наказание“. Ако щеш вервай, изгълтах я от кора до кора. Разказва се за един, който утрепал бабичка, а после брал ядове. Не е било лесно едно време в Русия. Не е като сега...

Та, като започнах с анализите в оная кооперация, много бързо налетех на това наркоманчето, рошавото. Когато четях книгата, такъв си представях главния герой. И сега му викам: „Здрасти бе, Расколников!“ Учено момче. Студент. Знаеше кой е Расколников.

Нанесох се при него за некой и друг ден, докато свърша работата. Хем квартира, хем имах нужда и от асистент, когото да сложа на топа на устата, ако стане издънка. Пък и знаеше за комшиите кой какъв е.

Спрях се на бабока от таванския етаж. Стаите ѝ гледат към двора на задънено. Можеш да влезеш и денем, и нощем. През вратата и през балкона. А рошавият ми каза интересни неща. Беше шмръкнал и разказваше с вдъхновение. Бабока била мома още по времето на царя, ама на стария – Борис, а не на сегашния, дете е министър-председател. И била гадже на некакъв мангизлия, народен представител. Те тия, народните, май винаги са умеели да пипат по-добре и от нас, професионалистите. Онзи бил шур по нея и ѝ накупил златни нещица. Расколников се кълнеше, че ги е виждал с очите си, когато бил малък. Бабокът му се бил изфукал веднъж. Каза ми и къде ги държи. В некакъв тайник, пред който имало гардероб. На другия ден станах служител на „Топлофикация“ и отидох да огледам радиаторите в апартаментчето. Бабокът ме гледаше с подозрение, ама я газеше и самотията, та пихме и по кафе, докато оклюкарим скапаната държава, в която живеем. Изкривих си малко душата. Не ни е чак толкова лоша държавата. И с полицаите можеш да се разбереш. Ама требваше да погъделичкам бабата.

А вратичката си беше зад гардероба. Ако се вторачиш, можеш да я

видиш. Пък аз, нали оглеждах тръбната мрежа на парното...

Докато си чуруликахме, бабата се изгърва, че ходела между пет и седем след обяд да пият кафе с Овчарова от втория етаж. Щото вече били на такова дередже, че кафето ни им вредело, ни им помагало. Пиели го за радост на душата...

Кой да ти знае, че и тя ме е сложила на кантар и ме е опипала? А това, с кафето, било въдичка. Работата е там, че Расколников се имал с бабата. И след като реших да я облекча откъм материалните блага, дето развалят човека, глупакът отишъл, и й се изповядал. Че един лош, така и така... Аз, лош човек ли съм? – Не! – Професионалист. И без такива като мен не може! А на бабока и без това му предстои да се яви пред Свети Петър. Златото е тежък метал. Ако си го носиш с тебе, го слагат на кантара барабар с греховете ти. И айде в пъкъла! Правех добро на старата, ама кой ти разбира сега от добро?...

На другата вечер бабока отива да си пие кафето. Ние с Расколников хлътваме на тавана. Подместваме гардероба, открехваме вратичката и оппа – кутийка. Отварям я. Аз си падам малко естет. Е, брато, казвам ти – красотата хартисва... Едно такова колие, със ситни, лъскави диаманчета. И печат, на латиница. Просто го намирисах, че е нещо марково. Ако не бързаш и се поразгърсиш, доста мангиз можеш да му прибереш. Имаше и гривни, и наполеони. Ама аз, нали съм естет – не мога да се наравдам на колието...

Нали ти казах, че Расколников не беше глупав, ама страдаше от помятнявания... Гледам аз произведението на изкуството и му се радвам най-чисто, а в това време откъм булеварда се донася един звук, дето хич не го обичам: „Виу-виу“. Полицайте така подсвиркват, когато тръгнат да излавят някого. С идеята той да си побегне поживо-поздраво и така да се избегне какафонията. Мина ми нещо през ума, щото съм професионалист и трябва да предвиждам всичко. В това време – фрас – една кристална ваза ме почесва по главата. Милото, набрало кураж и проявява съвест. Щото се било разбрало с бабока, докато ние тарашим, тя да звънне в районното.

На мен ли тия бе, готин? Гепвам го за кльошавата шия, а той ми съска морал: „Изверг! Не те ли е срам?“ И други такива. За срам ще ми говори! Като му бутях мангиз, за да има какво да смърка, не бех изверг.

Лошото е, че съм много здрав у ръцете. Като му пернах един за последно, щото усетих, че моментално трябва да се вмъглясам, и съм направил белята. Нали ти казвам, че шията му беше колкото на пуяк. Толкова дебела. Ама не толкова еластична...

Грабнах колието, натъпках го уж във вътрешния джоб и изпълзех на покрива. От там влезох в тавана на съседния вход и по асансьора, леко и елегантно, се изхлузих на улицата. А там, на спирката, като по поръчка – тролей. Хлътнах в него. Бъркам в джобето да си стопля ръката. Изтръпнах. Колието го няма. И си спомних, че докато лазех, нещо изтропа върху тенекията на уламата. Мъ-ка!

После разбрах, че и полицаите уж не го били намерили, макар че и те лазили по покрива. Не на мен тия, братоци! Много нелоялна конкуренция – политици, полицаи... Гордея се, че съм професионалист, ама си знам, че съм дребна рибка, хамсийка...

Пък – и те са хора. Имат си жени, деца... Любовници. Това са все разходи. Разбирам ги. Ама и те трябва да ни разберат! Никой не обича да му вземат кебапчето от виличката.

Малко ми е мъка за рошавия. Но така е по-добре. И при Достоевски, след грехопадението, момчето отива в джендема. Какво значение, дали е в земния, или в онзи – горе? Все джендем...

ИЗВЪН РЕДОВЕТЕ НА РАЗКАЗА: Разказът е автентичен. Здравенякът седна до мен на една паркова пейка и след петминутен разхвърлян разговор се разтовари от преживяното. После стана и си отиде.

Не ми е много ясно по какъв начин провокирам хората да изсипват пред мен душевния си боклук. Но наистина често ставам „кошче за душевни отпадъци“. На моменти ме е яд на себе си, но понякога ми е наистина интересно. А най-често, това чувство е смесица от двете състояния.

КРАЙ

© Владимир Колев

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11905>]